

Pokles u učebních oborů zpomalil

Stále méně mladých Čechů v posledních letech uvažovalo o tom, že svou kariéru spojí s montérkami a fyzicky namáhavou prací. V posledních letech ubyly zhruba dvě třetiny absolventů většiny stavebních profesí.

TEXT: ZUZANA ZLINSKÁ

FOTO: RADEK KALHOUS, MAFRA

Zatímco ještě před 14 lety se v Česku vyučilo 705 zedníků, v posledních letech jich bylo okolo 250. Pokles v obdobném rozsahu zaznamenali také pokrývači či nábytkářské profese. Vyplývá to z analýzy Asociace malých a středních podniků.

Apokalypsa učňovského školství nicméně zatím nenastala, přestože podíl absolventů učňovských oborů vytrvale klesá. V roce 2005 učni tvořili 34,6 procenta ze všech absolventů škol a učilišť navazujících na základní školu, od roku 2018 to bylo jen okolo 29 procent. V posledních letech se však pokles zpomalil.

Z řemesel je zájem především o strojírenské a elektrikářské profese, počet vyučených nástrojařů či obráběčů kovů dokonce roste. Po mnoha letech úbytku absolventů se začíná obracet karta i v profesích, jako jsou automechanici, elektrikáři nebo elektromechanici.

„Mladí dnes chtějí pracovat s moderními technologiemi. A pokud jim neukážete, že obor je s nimi spojený, nevidí v tom perspektivu. Stavební profese nebo obory jako řezník-uzenář, kde je situace nejkritičtější, však právě moderní technologie dnes těžko nabídnou,“ řekl před časem tehdejší šéf Asociace malých a středních podniků Karel Havlíček.

Navíc právě v těchto oborech, kam se žáci hlásí nejméně, jen stěží nahradí lidskou práci roboti. To je možné zejména v továrnách. „Preference mladých a vlastně celého vzdělávacího systému opravdu

POPULARITA SE MĚNÍ KDYSI BYL VELKÝ ZÁJEM O OBOR ZEDNÍK, POSTUPNĚ VŠAK UPADAL. PODOBNĚ JSOU NA TOM I DALŠÍ, NAOPAK SE OBJEVUJÍ NOVÉ ATRAKTIVNÍ OBORY.

nesměřují na učňovské obory, ale na všeobecnější vyšší vzdělávání. Bez ohledu na fakt, že čím více dětí tento typ vzdělávání podstupuje, tím musí být požadavky daných škol nižší,“ řekl analytik ČSOB Petr Dufek.

V rámci revize vzdělávacích programů proto vzniká plán, jak více přiblížit učňovské obory mladším dětem. Expert na technické vzdělávání Jiří Dostál z Univerzity Palackého navrhuje vytvořit samostatnou vzdělávací oblast Člověk a technika, aby si technickou gramotnost osvojili i ti nejmladší.

Nemělo by jít o pracovní dílny, které na základních školách existovaly dříve, šlo by o praktickou výchovu spojenou s moderními technologiemi. Zároveň by však výuka byla koncipována tak, že ve škole nemusela vzniknout speciální učební místnost. Právě nutnost vybavit nové místnosti byla jedna z hlavních výtek ředitelů škol proti takovému plánu.

Analýza ukazuje, že průměrná míra nezaměstnanosti vyučených absolventů v letech 2017 a 2018 byla 5,3 procenta. Prakticky okamžitě sežene zaměstnání vyučený čalouník, nástrojař nebo řezník-uzenář. „Situaci ještě zhoršuje fakt, že řada absolventů oborů volí po škole nakonec jiný, méně náročný obor,“ říká Havlíček.

Celkově však lidé, kteří ovládají řemeslo, na trhu chybějí, což se pozitivně odrá-

ží také na odměňování. „Spíše než průměr má smysl sledovat rozpětí. Například u zedníků bralo deset procent nejhůře placených do 13 tisíc korun a deset procent nejlépe placených více než 29 tisíc. Ještě lépe na tom byli svářeči nebo nástrojaři, kde mzdy mohou šplhat až k 50 tisícům,“ říká Dufek.

Jedna ze spoluprací funguje například mezi Střední školou obchodu, řemesel a služeb v Žamberku a místní firmou Bühler CZ.

Důležité pro žáky i pro jejich budoucí práci je, že praxi se učí přímo na nejmodernějších CNC strojích v tréninkovém centru firmy Bühler CZ pod dohledem špičkových odborníků. „Rozhodující na naší spolupráci je vysoká úroveň teoretického studia na škole i špičková praktická výuka na moderních strojích v nadstandardních podmínkách firmy Bühler. Tuto skutečnost ocenil i hejtmán Pardubického kraje, který naši partnerskou školu navštívil,“ uvedl před časem ředitel Bühler CZ Jiří Appeltauer. Spolupráci při jejím vzniku ocenil i hejtmán Pardubického kraje Martin Netolický. „Tento projekt má naši plnou podporu, těžko bychom mohli financovat takové vybavení, které nabídne podnik. Pro školu, zaměstnavatele, ale především žáky je to výborná příležitost. Je to přesně ta cesta, kterou chceme, aby se odborné školství v kraji ubíralo,“ řekl Netolický.